

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИВАТНА УСТАНОВА
«ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«МІЖНАРОДНИЙ ГУМАНІТАРНО-
ПЕДАГОГІЧНИЙ ІНСТИТУТ
«БЕЙТ-ХАНА»

Кафедра педагогіки та психології

ВИРОБНИЧА ПРАКТИКА ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ

(назва навчальної дисципліни)

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

підготовки

магістрів
(назва рівня вищої освіти)

галузі знань

05 Соціальні та поведінкові науки
(шифр і назва галузі знань)

Спеціальності

053 Психологія
(код і найменування спеціальності)

2020 рік

Наскрізна програма практики спеціальності 053 Психологія освітньо-професійної програми магістрів для здобувачів вищої освіти VI курсу.

Розробник: Колінець Г. Г., кандидат психологічних наук, доцент

Наскрізна програма розглянута та затверджена на засіданні кафедри педагогіки та психології

Протокол від «28» серпня 2020 року № 01

Зав. кафедри

(підпис)

О. С. Самойлов
(прізвище та ініціали)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми «28» серпня 2020 року

Гарант освітньої програми

(підпис)

О. С. Самойлов
(прізвище та ініціали)

Робоча програма перевірена навчально-методичним відділом «31» серпня 2020 року

Завідувач навчально-методичного відділу

(підпис)

І. В. Зеркаль
(прізвище та ініціали)

1. Опис виробничої практики за спеціальністю

1	Освітня програма	Підготовки магістрів
2	Спеціальність	053 Психологія
3	Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
4	Ступінь вищої освіти	Другий (освітньо-науковий)
5	Статус практики	Обов'язкова
6	Мова навчання	українська
7	Передумови проходження практики	Після вивчення дисциплін фахового циклу (обов'язкова та вибіркова частини)
8	Курс	VI
9	Семестр	3
10	Форма підсумкового контролю	залік
11	ІНДЗ	Дослідницькі психологічні завдання
12	Обсяг дисципліни в кредитах ECTS	9 кредитів
13	Загальна кількість годин	270

1. ВСТУП

Процес підготовки фахівців в галузі психології завершується написанням та захистом випускної магістерської роботи. З метою створення умов для їх написання студенти магістри проходять науково-дослідну та виробничу практику за спеціальністю.

Студенти-магістри проходять виробничу практику за спеціальністю на VI курсі у третьому семестрі; тривалість – 5 тижнів.

Практика відбувається з відривом від навчання для студентів стаціонару та відривом від роботи за місцем праці для студентів заочників.

Обов'язковою умовою проведення практики є наявність на базі практики досвідченого психолога та можливості для збору емпіричного матеріалу для написання випускної роботи. Можливими базами для її проведення є інститути, університети, школи, гімназії, ліцеї, коледжі, училища, технікуми, дошкільні дитячі установи, соціально-психологічні служби для молоді, дитячі та молодіжні табори відпочинку, центри творчості для дітей та юнацтва, дитячі притулки та сиротинці, телефони довіри, державні та приватні підприємства, установи та фірми, науково-дослідні лабораторії, військові частини, лікарні, поліклініки, профілакторії тощо.

Перед початком практики на кафедрі педагогіки та психології проводиться настановна конференція, у якій беруть участь студенти-практиканти та їх керівники від інституту та бази практики. На ній відповідальний за проведення практики від кафедри педагогіки та психології знайомить студентів та керівників з наказом ректора, вимогами щодо проходження практики, обов'язками студентів-практикантів та їх керівників. Для кожної бази практики з числа студентів призначається староста.

Основними **обов'язками студентів-практикантів** є:

1. Розпочати і завершити практику у зазначений термін.
2. Якісно виконувати усю роботу, передбачену програмою практики. Невиконання хоча б одного пункту програми є підставою для неатестації студента-практиканта.
3. Дотримуватися правил внутрішнього розпорядку бази практики.

4. Виконувати розпорядження адміністрації бази практики та керівників практики.
5. Дотримуватися норм поведінки.
6. Дотримуватися положень Кодексу психологів.
7. Вчасно оформити документацію.
8. Захистити звіт по практиці.

Основними **обов'язками керівника практики від інституту** є:

1. Забезпечити практикантів скеруванням на практику.
2. Спільно з керівником від бази практики забезпечити зустріч практикантів з керівництвом бази практики.
3. Ознайомити студентів з метою та завданнями практики.
4. Ознайомити студентів з правилами ведення документації.
5. Допомогти укласти індивідуальний план практикантів, затвердити його та контролювати виконання.
6. Проводити індивідуальні та групові консультації.
7. Спостерігати за проведенням емпіричних досліджень.
8. Контролювати хід практики.
9. Оцінити роботу студентів на практиці, їхню готовність до професійної діяльності.
10. Взяти участь у настановній та підсумковій конференціях з питань практики.
11. Подати письмовий звіт про керівництво практикою.

Основними **обов'язками керівника практики від бази практики** є:

1. Спільно з керівником практики від навчального закладу забезпечити зустріч практикантів з керівництвом бази практики.
2. Ознайомити студентів-практикантів з базою практики.
3. Ознайомити студентів-практикантів з правилами техніки безпеки та протипожежної безпеки на робочому місці.
4. Допомогти укласти індивідуальний план практикантів та контролювати його виконання.
5. Проводити індивідуальні та групові консультації.
6. Допомогти в організації проведення емпіричних досліджень.
7. Контролювати хід практики.
8. Оцінити роботу студентів на практиці, їхню готовність до професійної діяльності.
9. Підготувати характеристику на студента-практиканта.
10. Взяти участь у настановній та підсумковій конференціях з питань практики.

На бази практики студенти з'являються зі скеруванням, яке їм видають керівники від інституту на кафедрі педагогіки та психології. Щоб допустити до роботи, практиканти повинні заздалегідь пройти медичний огляд та інструктаж з техніки безпеки та протипожежної безпеки.

Після завершення практики на кафедрі педагогіки та психології проводиться підсумкова конференція (див. „Підведення підсумків практики”).

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ

Метою практики є дати можливість студенту-практиканту зібрати емпіричний матеріал для написання кваліфікаційної, дипломної чи магістерської роботи; статистично опрацювати цей матеріал; дати теоретичну інтерпретацію отриманим даним. **Завданням** цього виду практики є продемонструвати **знання** з обраної теми та адекватних методів дослідження; сформулювати **уміння** аналізувати теоретичний та емпіричний матеріал та письмово викладати свої думки; користуватися математико-статистичними методами опрацювання отриманих даних; оформляти роботу: текст, таблиці, малюнки, список літератури, додатки. Практика дає можливість виробити **навички** формулювати теоретичні та практичні завдання магістерської (дипломної) роботи та розв'язувати їх.

3. КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Компетентності, що формуються:

- ЗК 1.** Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК 2.** Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.
- ЗК 3.** Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- ЗК 4.** Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- ЗК 5.** Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.
- ЗК 6.** Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
- ЗК 7.** Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
- ЗК 8.** Здатність розробляти та управляти проектами.
- ЗК 9.** Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.
- СК 1.** Здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем психологічної науки та/або практики.
- СК 2.** Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження з елементами наукової новизни та/або практичної значущості.
- СК 3.** Здатність обирати і застосовувати валідні та надійні методи наукового дослідження та/або доказові методики і техніки практичної діяльності.
- СК 4.** Здатність здійснювати практичну діяльність (тренінгові, психотерапевтичну, консультаційну, психодіагностичну та іншу залежно від спеціалізації) з використанням науково верифікованих методів та технік.
- СК 5.** Здатність організовувати та реалізовувати просвітницьку та освітню діяльність для різних категорій населення у сфері психології.
- СК 6.** Здатність ефективно взаємодіяти з колегами в моно- та мультидисциплінарних командах.
- СК 7.** Здатність ухвалювати фахові рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності.
- СК 8.** Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію.
- СК 9.** Здатність дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями.
- СК 10.** Здатність розробляти та впроваджувати інноваційні методи психологічної допомоги клієнтам у складних життєвих ситуаціях.

Програмні результати навчання:

- ПРН 6.** Розробляти просвітницькі матеріали та освітні програми, впроваджувати їх, отримувати зворотній зв'язок, оцінювати якість
- ПРН 11.** Здійснювати адаптацію та модифікацію наявних наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності

4. ЗМІСТ ПРАКТИКИ

Під час проходження практики студенти-практиканти повинні суворо дотримуватися правил охорони праці та протипожежної безпеки. Кожен студент отримує індивідуальні завдання, які повинні вчасно та якісно виконати і оформити відповідно до вимог.

4.1. Індивідуальні завдання

Під час практики студенти повинні виконати наступні індивідуальні завдання:

1. Скласти календарний план роботи. (2 год)
2. Підібрати адекватні темі кваліфікаційної, дипломної чи магістерської роботи методики дослідження. (5 год)
3. Підготувати методики дослідження до роботи. (2 год)
4. Підібрати репрезентативну вибірку для проведення досліджень (2 год)
5. Провести психологічні дослідження. (15 год.)
6. Опрацювати отриманий емпіричний матеріал. (15 год.)
7. Провести математико-статистичний аналіз отриманих даних. (20 год.)
8. Провести якісний аналіз отриманих даних. (15 год.)

9. Дати психологічну інтерпретацію результатам дослідження. (15 год.)
10. Оформити результати дослідження у вигляді відповідного розділу магістерської чи дипломної роботи. (15 год.)
11. Оформити документи практики. (2 год)

4.2. Методичні рекомендації

Після настановної конференції студенти від інститутського керівника практики отримують скерування. У перший день практики разом з керівником вони прибувають на місце проходження практики, де їх зустрічає керівник від бази практики. Упродовж перших двох днів кожного практиканта закріплюють за своїм підрозділом, класом, академічною групою тощо. Керівник організації видає наказ про проходження практики студентами.

У перший день студенти знайомляться з базою практики. Упродовж наступних 1-2 днів студенти складають календарний план роботи, у якому повинно бути детально (по датах та годинах) описані всі види роботи студента під час проходження практики.

Збираючи емпіричний матеріал, студенти демонструють свої вміння добирати адекватні методики дослідження, користуватися ними, опрацьовувати отримані дані та інтерпретувати їх. Підбір методик дослідження обов'язково узгоджується з керівником практики від кафедри педагогіки та психології. Опрацьований емпіричний матеріал повинен бути представлений у вигляді таблиць, додатних для подальшого математико-статистичного опрацювання, яке повинно включати порівняльний та кореляційний аналіз. Крім кількісного аналізу студенти-практиканти повинні представити також якісний аналіз отриманих даних та їх психологічну інтерпретацію.

5. ФОРМИ І МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Студенти-практиканти повинні строго дотримуватися режиму праці бази практики та виконувати свою роботу згідно плану. Керівники студентської практики контролюють перебування студентів на базах практики, дотримання ними плану роботи, наявність необхідної документації, якість виконаної роботи, науковість та адекватність методів роботи, ставлення до своїх обов'язків та дисциплінованість.

Робота студентської групи та керівників практики, в свою чергу, контролюється завідувачем кафедри психології та навчальною частиною університету.

6. ВИМОГИ ДО ЗВІТНИХ ДОКУМЕНТІВ

Загальні вимоги до оформлення звітної документації наступні. Документи оформляються акуратно, від руки або надруковані, мають наскрізну нумерацію сторінок. Всі аркуші повинні бути зшиті. Папка зі звітними документами повинна мати титульну сторінку, на якій зазначаються прізвище та ім'я студента-практиканта, факультет та група; прізвища керівників від інституту та бази практики; вид практики; термін проходження; назва бази практики. Кожен окремий документ повинен також починатися з титульної сторінки, на якій зазначається прізвище та ім'я студента-практиканта, група, назва документа, час та місце проведення заходу (чи збору емпіричних даних). Звітна документація обов'язково повинна містити перелік всіх документів практики із зазначеними сторінками.

У звіті про роботу студенти детально описують всю виконану під час практики роботу. У випадку, коли студент проходить практику за угодою з підприємством чи навчальним закладом, звіт практики може складатися індивідуально з урахуванням угоди на цільову підготовку.

Оформлення звітних документів входить в час проходження практики. Їх перевіряють і затверджують керівники практики від бази та навчального закладу.

В кінці практики керівник від бази практики кожному студентові видає письмову характеристику про його роботу, ставлення до обов'язків, дисциплінованість тощо. В характеристиці обов'язково повинно бути зазначена рекомендація щодо зарахування роботи

практиканта. Характеристику підписують керівник практики від бази (психолог) та керівник організації і завіряють печаткою.

Нижче подаються **розділи звітної документації** для виробничої практики за спеціальністю:

1. Звіт про виконану роботу у довільній формі (2 – 3 стор.).
2. Календарний план роботи на час практики (2 – 3 стор.).
3. Емпіричний матеріал психологічних обстежень.
4. Результати опрацьованих психологічних методик у вигляді таблиць.
5. Результати математико-статистичного опрацювання отриманих даних.
6. Розділ кваліфікаційної, дипломної або магістерської роботи з психологічним аналізом отриманих емпіричних даних (для кваліфікаційної магістерської роботи – 13-15 стор.).
7. Характеристика на студента-практиканта, підготовлена керівником практики за місцем проходження (психологом).

Керівник від кафедри педагогіки та психології про свою роботу звітується на засіданні кафедри. Його звіт містить наступні розділи:

ЗВІТ

щодо керівництва виробничою практикою за спеціальністю студентів ___ курсу _____ форми навчання

Відповідно до наказу ректора ПУ ВНЗ МГПІ «Бейт-Хана» мною з _____ до _____ 20__ року здійснювалося керівництво виробничою практикою за спеціальністю студентів у таких установах (організаціях, навчальних закладах) _____

Всього під моїм керівництвом практику проходило _____ студентів.

Мною надані методичні рекомендації для проведення наступних емпіричних досліджень _____

Загальна характеристика та оцінка роботи студентів _____

Мною проведено _____ індивідуальних консультацій та _____ групових.

Підсумкова оцінка студентів за виробничу практику:

„5” _____

„4” _____

„3” _____

неатестовано _____

Оцінка взаємодії та співпраці з адміністрацією бази практики _____, керівником практики від установи (організації) _____.

Практика засвідчила, що під час психологічної підготовки студентів необхідно звернути увагу на _____

Загальні зауваження та пропозиції щодо організації та проведення виробничої (переддипломної) практики _____

Підпис _____
 Дата _____

7. ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ

Наступного дня після завершення практики студенти-практиканти здають керівникам від інституту всі звітні документи для попередньої їх оцінки. Упродовж тижня після завершення практики на кафедрі педагогіки та психології відбувається підсумкова конференція, на якій студенти перед керівником захищають матеріали практики. На конференції присутні всі студенти-практиканти та їх керівники від інституту та баз практики (за можливості).

До захисту практики допускаються студенти, які повністю виконали завдання програми практики та вчасно оформили звітну документацію.

Форма звітності за практику – диференційований **залік**. При кінцевій оцінці результатів практики враховується попередня оцінка керівників практики від інституту та бази практики, результати захисту та характеристика на студента-практиканта. Студенти, які регулярно відвідували базу практики, виконали всі індивідуальні завдання, активно включились в роботу практикуючого психолога, якісно оформили звіт, вчасно його подали, а також отримали схвальну характеристику з бази практики, отримують за практику найвищий бал. Студенти, що не виконали програму практики і отримали незадовільний відгук з бази практики або яким не зарахували її під час захисту, направляються на практику вдруге в період канікул або відраховуються з навчального закладу. Залік з практики враховується наряду з іншими заліками, які характеризують успішність студентів. Загальна оцінка за практику – 100 балів.

Розподіл балів для оцінювання практики

№ п/п	Вид звітної роботи	Кількість балів
1.	Чорновий варіант магістерської (дипломної) роботи	30 б.
2.	Передзахист роботи	30 б.
3.	Участь у студентській конференції	30 б.
4.	Вчасне подання роботи до захисту, оформлення звітної документації	10 б.
5.	Сума =100	

Підсумки практики розглядаються на засіданні кафедри педагогіки та психології, де керівники подають письмовий звіт про результати практики.

Рекомендована література:

1. Бадмаєв Б.Ц. Психологія: як її вивчати та засвоїти (посібник). - М., 1997.
2. Бондар В. Теорія і практика модульного навчання у вищих закладах освіти. Освіта і управління. - 1999. - № 1. - С. 19-70.
3. Волкова Н.Г. Професійно-педагогічна комунікація: Навч. посіб. - К.: ВЦ Академія, 2006. - 256 с.
4. Зязюн І.А., Крамущенко Л.В. Педагогічна майстерність. - К.: Вища школа, 1997. - 349 с.
5. Лозниця В.С. Психологія і педагогіка. - К., 2003.

6. Основи психології та педагогіки: Навч. пос. / За ред. О.М.Степанова. - К.: Академвидав, 2003.
7. Палеха Ю.І. Основи психології та педагогіки. - К., 2002.
8. Подласый И.П. Педагогика: Новый курс: Учебник: В 2 кн. - М.: Гу манит, изд. центр ВЛАДОС, 2001. - 256 с.
9. Практична психологія у системі освіти. Питання організації та методики / За ред. В.Г.Панка. - К.: ІСДО, 1995.
10. Рогов Е.И. Настольная книга практического психолога в образовании: Учебное пособие. - М.: ВЛАДОС, 1995. - 426 с.
11. Теплякова Т.Г., Пономаренко Л.П. Содержание, формы и направления деятельности практического психолога образования. Одесса, 2001. - 65с.
12. Фіцула М.М. Педагогіка вищої школи: Навч. посіб. - К.: Академвидав, 2006. - 352 с.
13. Фокін Ю.Г. Викладання та виховання у вищій школі. - М., 2002.
14. Якубовський О.П. Управління навчальним процесом. Навчально-методичний посібник. - Одеса, 1999. - 48 с.